

गावांचा विकास करण्याकरिता लहान
ग्रामपंचायती स्थापन करणेबाबतची
व्यवहार्यता तपासणे तसेच स्वतंत्र/
नविन/त्रिशंकू भाग यासाठी
ग्रामपंचायत स्थापने करिता सुधारित
निकष ठरविण्याकरीता समिती
स्थापन करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: विसआ-२०१५/प्र.क्र.१९९/पं.रा-४
बांधकाम भवन, २५, मर्झबान रोड,
फोर्ट, मुंबई - ४०० ००१
तारीख: १३ जून, २०१६.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या डिसेंबर, २०१४ च्या हिवाळी अधिवेशनात विधानसभेमध्ये सन २०१४-१५ च्या अनुदानाकरीता पुरवणी मागणीच्या चर्चेला उत्तर देताना गावांचा विकास करण्याकरिता लहान ग्रामपंचायती स्थापन करणेबाबतची व्यवहार्यता तपासणे करिता तज्ञांचे मार्गदर्शन घेण्याबाबत मा. मंत्री, ग्रामविकास यांनी दिलेले आश्वासन तसेच स्वतंत्र/नविन/त्रिशंकू भाग यासाठी ग्रामपंचायत स्थापनेकरिता शासन निर्णय क्र. व्हीपीएम २६०३/प्र.क्र.१५४४ /पं.रा.४ (२२) दिनांक १२ फेब्रुवारी, २००४ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेले निकष व सर्व समावेशक सूचना यांस झालेला १२ वर्षांइतका कालावधी विचारात घेता उक्त शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आलेले निकष व सर्वसमावेशक सूचना यांचा सर्वकष आढावा घेऊन सुधारित निकष व सर्व समावेशक सूचना ठरविण्यासाठी समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन आहे.

शासन निर्णय :-

गावांचा विकास करण्याकरिता लहान ग्रामपंचायती स्थापन करणेबाबतची व्यवहार्यता तपासणे तसेच स्वतंत्र/नविन/त्रिशंकू भाग यासाठी ग्रामपंचायत स्थापने करिता सुधारित निकष ठरविण्याकरीता शासनास अहवाल सादर करण्याकरिता पुढीलप्रमाणे समितीची स्थापना करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	समिती	समितीमधील पद
१.	विभागीय आयुक्त, अमरावती विभाग	अध्यक्ष
२.	श्री. दिपक सिंगला, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, यवतमाळ	सदस्य
३.	श्री. पारस बोथरा, उपायुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद विभाग	सदस्य
४.	श्री. राजाराम झेंडे, उपायुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती विभाग	सदस्य सचिव

२. वरील समितीची कार्यकक्षा पुढीलप्रमाणे आहे :-

- १) गावांचा विकास करण्याकरिता लहान ग्रामपंचायती स्थापन करणेबाबतची व्यवहार्यता तपासणे.
- २) स्वतंत्र/नविन/त्रिशंकू भाग यासाठी ग्रामपंचायत स्थापने करिता शासन निर्णय क्र. व्हीपीएम २६०३/ प्र.क्र.१५४४ /पं.रा.४ (२२) दिनांक १२ फेब्रुवारी, २००४ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेले निकष व सर्व समावेशक सूचना यांस झालेला १२ वर्षांइतका कालावधी विचारात घेता उक्त शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आलेले निकष व सर्वसमावेशक सूचना यांचा सर्वेकष आढावा घेऊन सुधारित निकष व सर्व समावेशक सूचना ठरविणे.
- ३) तांडे व आदिवासी पाड्यांकरिता स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापनेकरिता लोकसंख्येची अट, दरडोई उत्पन्नाची अट शिथिल करण्याबाबत तपासणी करणे.
- ४) दरडोई उत्पन्नाकरिता वार्षिक कररूपी उत्पन्नाची परिगणना करण्याकरिता करांची निश्चिती करणे.
- ५) शासन परिपत्रक दि. ०२ सप्टेंबर, २००६ च्या अनुषंगाने स्वतंत्र/ नविन/ त्रिशंकू/ पुनर्वसित भाग यासाठी ग्रामपंचायत स्थापने करिता स्वतंत्र विहित प्रपत्र तयार करणे व आवश्यक असलेली कागदपत्रे यांबाबतची निश्चिती करणे.
- ६) सुधारित निकषांनुसार नव्याने अस्तित्वात येणाऱ्या ग्रामपंचायती कार्यान्वित करण्यासाठी येणारा आवर्ती व अनावर्ती खर्च यांचा अभ्यास करून तपशील देणे.

३. सदरहू समितीने त्यांचा अहवाल परिपूर्ण व्हावा याकरीता क्षेत्रीय पातळीवरील उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, गट विकास अधिकारी, विस्तार अधिकारी, ग्रामसेवक व अन्य क्षेत्रीय अधिकारी तसेच लोकप्रतिनिधी आणि ग्रामस्थ यांच्या शिफारशी व मदत घेणे आवश्यक असल्यास त्याप्रमाणे कार्यवाही करावी.

४. सदर समितीने आपला परिपूर्ण अहवाल समितीच्या स्थापनेपासून दोन महिन्यात शासनास सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०६१३१४३९०३५७२० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

संतोष कराड
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा.मंत्री (ग्रामविकास) यांचे खाजगी सचिव
४. राज्यमंत्री (ग्रामविकास) यांचे खाजगी सचिव
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
६. विभागीय आयुक्त, सर्व
७. विभागीय आयुक्त, अमरावती विभाग
८. श्री. दिपक सिंगला, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, यवतमाळ

९. श्री. पारस बोथरा, उपायुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद विभाग
१०. श्री. राजाराम झेंडे, उपायुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती विभाग
११. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
१२. माहिती तंत्रज्ञान ,कक्ष (ग्रा.वि. व ज.सं.वि) ,बांधकाम भवन, मर्झबान पथ, फोर्ट, मुंबई
१३. निवडनस्ती, कार्यासन पं.रा.-४